

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS

HELSINGFORS TINGSRÄTT

2024

VUOSIKERTOMUS

Helsingfors tingsrättens årsberättelse 2024
Annual report of Helsinki District Court 2024

SISÄLLYS

- Laamannin katsaus 3
- Lagmannens översikt 7
- Salmisaaren oikeustalon 20-vuotisjuhlat 10
- Käräjäoikeuden turvallisuus syntyy yhteistyöllä 12
- Erikoistuminen lisää rikososaston tehokkuutta 13
- Insolvenssiasioiden esihenkilöltä edellytetään johtamis- ja asiantuntijaosaamista 14
- Helsingin käräjäoikeuden vuositilastot 2024 16
- Yhteenveto 18
- Summary 19

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS
PORKKALANKATU 13
FIN - 00180 HELSINKI

Ulkoasu: Vinjetti, Antti Tapola

Kuvat: Tuomioistuinvirasto ja Helsingin käräjäoikeus

Haastattelut: Tiedottaja Maarit Avellan, Helsingin käräjäoikeus

Laamannin katsaus

Helsingin käräjäoikeuden vuosi 2024 on ollut työntäyteinen, mutta kaikessa toiminnassa näkyy usko siihen, että olemme menossa parempaan suuntaan. Tähän vaikuttaa paitsi se, että olemme saaneet useana peräkkäisenä vuonna huomattavat vakituiset lisäresurssit sekä lainkäyttö- että kansliahenkilökunnan määrään, mutta myös se, että käräjäoikeuden pitkäjänteinen toiminnan kehittäminen on jatkunut vuonna 2024.

SIRPA PAKKALA
laamanni

◆ Käräjäoikeuden toimintaa on pitkään haitannut tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksen riittämättömyys. Perusrahoituksen riittämättömyys yhdessä Helsingin käräjäoikeuden poikkeuksellisen juttukannan kanssa on aiheuttanut sen, että käräjäoikeuden työtilanne on tällä hetkellä erityisen vaativa. Käräjäoikeuden juttukanta on selkeästi vaativampi kuin muualla. Lisäksi meille on keskitynyt paljon erityisen laajoja asioita. Tätä Helsingin käräjäoikeuden erityisasemaa Tuomioistuinviraston (aiemmin oikeusministeriö) käräjäoikeuksien työmäärän arvioinnissa käyttämä mittaristo ei ole kyennyt aiemmin täysin huomiomaan. Tilannetta on vielä pahentanut vuonna 2020 alkanut koronapandemia, jonka vuoksi istuntokäsittelyitä jouduttiin peruuttamaan. Tämä näkyy edelleen etenkin vireillä olevien rikosasioiden määrässä.

Käräjäoikeuden rikosasioiden niin sanottu ruuhkaantuneisuus oli vuonna 2018 ennen koronaa 53 %, kun se viime vuosina on ollut yli 80 %. Ruuhkaantuneisuudella tarkoitetaan vuoden aikana saapuneiden asioiden suhdetta vireillä oleviin asioihin. Vuonna 2024 rikosasioiden ruuhkaantuneisuusaste oli 86 %. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rikosasioita on vireillä jatkuvasti yhä enemmän. Tähän on syynä paitsi se, että käräjäoikeuteen saapuvien rikosasioiden kokonaismäärä on kolmena peräkkäisenä vuonna kasvanut, mutta myös se, että yhä suurempi osa näistä rikosasioista on paitsi oikeudellisesti vaativampia, mutta myös laajuudeltaan suurempia.

Käräjäoikeuden laajojen riita-asioiden ruuhkaantuneisuusaste on ollut jo usean vuoden ajan korkea. Suomessa on useita käräjäoikeuksia, joissa laajojen

riita-asioiden ruuhkautuneisuusaste on alle 50 %, kun se Helsingin kärjäoikeudessa on tällä hetkellä 101 % ja on ollut aiemmin jopa yli 150 %. Saapuneiden laajojen riita-asioiden määrä on useana vuonna peräkkäin laskenut, mutta loppuvuonna 2024 saapuneiden määrässä on tapahtunut selkeä muutos ja kärjäoikeuteen saapuikin vuoden aikana enemmän laajoja riita-asioita kuin aiempina vuosina. Tämän vuoksi vireillä olevien laajojen riita-asioiden määrä on kääntynyt uudelleen kasvuun.

Toiminnan tulos

Kärjäoikeus sai vuoden 2024 tulosneuvottelussa määräraikaista lainkäyttö- ja kansliahenkilökuntaa, jolla sitouduimme vähentämään vireillä olevien rikos- ja laajojen riita-asioiden lukumäärää. Muiden asiaryhmien osalta kärjäoikeuden tulostavoitteena vuonna 2024 oli ratkaista saman verran asioita kuin niitä saapuu. Kokonaisuudessaan kärjäoikeuteen saapui 89 033 asiaa ja niitä ratkaistiin 88 296. Vireillä olevien asioiden määrä oli vuoden lopussa 40 950 asiaa. Kokonaisuutena kärjäoikeuden saapuneiden asioiden määrä on vaihdellut viime vuosina 75 000–90 000 välillä. Vaihtelu johtuu summaaristen velkomusasioiden suuresta vaihtelusta. Vuonna 2024 summaarisia velkomusasioita saapui 64 061, mikä on samaa suuruusluokkaa kuin vuonna 2023.

Kun tarkastellaan kärjäoikeuden asiamäärää kokonaisuutena, kärjäoikeus pystyi pääosin ratkaisemaan saman määrän asioita kuin mitä tuli vireille. Kuitenkaan emme pystyneet saavuttamaan tulossopimuksessa mainittua tavoitetta vähentää vireillä olevien rikos- ja laajojen riita-asioiden lukumäärää.

Kärjäoikeus ei myöskään ole kyennyt toimintavuonna saavuttamaan sille asetettuja tuottavuus- ja taloudellisuustavoitteita. Tuottavuusluku oli 100 ja

Salmisaarentalon oikeustalon 20-vuotisjuhlien aikaan yleisölle järjestettiin avoimen ovet. Helsingiläisiä kiinnostivat etenkin rikos- ja riita-asioiden sekä sovitteluiistunnot.

taloudellisuusluku oli 691 (ilman toimitilavuokria). Kumpikin luku oli jonkin verran koko maan keskiarvolukuja alhaisempi. Tähän ovat vaikuttaneet edellä mainitut kärjäoikeuden poikkeukselliset toimintaolosuhteet.

Eri asiaryhmien käsittelyajat olivat valtakunnallisesti hyvää tasoa lukuun ottamatta rikos- ja laajoja riita-asioista. Rikosasioiden käsittelyaika oli 9,6 kuukautta, kun valtakunnallinen käsittelyaika oli

6,6 kuukautta. Laajojen riita-asioiden käsittelyaika oli 13,0 kuukautta, kun valtakunnallinen käsittelyaika oli 9,9 kuukautta. Kärjäoikeuden käsittelyajat näissä asiaryhmissä eivät kuitenkaan poikkea merkittävästi muista pääkaupunkiseudun kärjäoikeuksista. On myös huomattava, että molemmissa asiaryhmissä käsittelyajat olivat lyhyemmät kuin vuonna 2023. Etenkin rikosasioissa voidaan todeta, että 1.10.2021 voimaan tullessa työjärjestyksessä

perustettu nopean toiminnan rikososasto (osasto 4) on osoittanut, että menettelyltään erilaisten rikosasioiden keskittäminen omille osastoilleen tuottaa tulosta. Perusrikososastojen 3 ja 5, joilla käsitellään vain istuntoon meneviä rikosasioita, käsittelyajat olivat keskimäärin yli 12,5 kuukautta, kun taas osastolla 4 rikosasioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 6,4 kuukautta. Kärjäoikeuden kokonaisuuden kannalta tämän tyyppinen erikoistuminen on siis

tuloksellista. Lisäksi on huomattava, että monissa muissa asiaryhmissä, kuten summaariset velkomusasiat, hakemusasiat ja insolvenssiasiat, käräjäoikeuden tulos oli hyvä.

Käräjäoikeuden työmäärästä sitoutuu merkittävä osa myös toimintaan, jota Tuomioistuinviraston mittaristo ei mittaa. Vuoden aikana käräjäoikeudessa on jälleen vierailut lukuisa joukko kansainvälisiä vieraita, minkä lisäksi käräjäoikeus on antanut lausuntoja lainsäädäntöhankkeisiin ja henkilökuntamme on ollut kuultavana lausuntojen johdosta sekä jäsenenä erilaisissa Tuomioistuinviraston tai oikeusministeriön työryhmissä taikka hankkeissa. Ammattitaitoinen henkilökuntamme on ollut myös vahvasti mukana kouluttajina ja koulutuksen suunnittelijoina Tuomioistuinviraston koulutuksissa.

Toiminnan tulosta voidaan vallinneissa poikkeuksellisissa olosuhteissa pitää kokonaisuutena vähintäänkin tyydyttävänä. Kiitos tästä kuuluu ammattitaitoiselle henkilöstölle.

Käräjäoikeuden työjärjestyksen päivitys 1.1.2024

Vuoden 2023 aikana oli aika tarkastella, tulisiko 1.10.2021 voimaan tullutta työjärjestystä päivittää. Tuolloin voimaan tulleessa työjärjestysuudistuksessa muun muassa lisättiin lainkäyttöosastojen lukumäärää neljästä kuuteen ja muutettiin käräjänotaarien hallinnollista sijoittumista siten, että he ovat yhdellä osastolla kerrallaan. Työjärjestysuudistuksen tarkoituksena oli muun muassa se, että henkilöjohtaminen tulisi lähemmäksi työntekijöitä.

Asetin 21.2.2023 työryhmän tarkastelemaan 1.10.2021 voimaan tulleen työjärjestysuudistuksen päivitstarpeita. Työryhmän raportti valmistui 30.6.2023. Selvitystyö osoitti, että vuoden 2021 organisaatiouudistus oli onnistunut, eikä suurempia päivitstarpeita ilmennyt. Suurimpana muutoseh-

dotuksena työryhmä ehdotti, että jokaisella lainkäyttöosastolla tulisi olla ainakin yksi apulaisosastonjohtaja, jotta henkilöjohtamiseen jää riittävästi aikaa. Olenkin vahvistanut uuden 1.1.2024 voimaan tulleen työjärjestyksen, jonka mukaan jokaisella siviiliosastolla on yksi apulaisosastonjohtaja ja jokaisella rikososastolla kaksi apulaisosastonjohtaja. Työjärjestyksen päivityksessä selkeytettiin myös koulutuksen suunnittelutyöryhmä kokoonpanoa ja tehtiin muutoksen vastuutuomarijärjestelmäämme perustamalla johtavan vastuutuomarin tehtävä.

Vuoden 2024 aikana on käynyt selväksi, että apulaisosastonjohtajien lukumäärän lisääminen etenkin perusrikososastoille on ollut tarpeellinen uudistus. Myös koulutuksen suunnittelutyöryhmään ja johtava vastuutuomari -tehtävään tehdyt muutokset ovat olleet onnistuneita.

Rikososastojen valmistautuminen uuteen tietojärjestelmään

AIPA-tietojärjestelmä otettiin käyttöön rikosasioissa 27.5.2025. Käräjäoikeudessa muutokseen ryhdyttiin valmistautumaan jo vuoden 2023 aikana muun muassa nimittämällä projektinjohtaja myös rikosAIPaan. Lisäksi kaikki rikososastojen käräjätuomarit ja -sihteerit osallistuivat ydinkouluttajien järjestämille ydinkoulutuspäiville. RikosAIPA-projekti on saanut ensiarvoisen tärkeää tukea käräjäoikeuden siviiliAIPAn osajilta. Tietojärjestelmä uudistus toteutettiin siten, että ennen 27.5.2024 käräjäoikeuteen vireille tulleet rikosasiat käsitellään loppuun perinnejärjestelmissä. Vaikka ensimmäiset rikosasiat AIPAssa ratkaistiin jo ennen juhannusta, rikososastoillamme joudutaan vielä pitkään käsittelemään asioita kahdessa järjestelmässä. Nopeammin juttukanta siirtyi AIPaan osastolla 4, jossa jo syksyllä 2024 suuri osa juttukanasta on AIPA-asioita. Sen sijaan perusrikososas-

Käräjäoikeuden perustehtävä on oikeusturvan antaminen Helsingin kaupungin alueella joutuisasti, laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin.

tojen ensikokemukset AIPasta liittyivät vangitun tai muutoin kiireellisesti käsiteltäviin asioihin.

Samaan aikaan otettiin käyttöön AIPA myös haastemiesten työvälineenä. Vuosi 2024 toi siis merkittäviä muutoksia sekä rikososastojen että haastemiesten työhön.

Käräjänotaarien harjoittelusuunnitelman päivittäminen

Käräjänotaarien merkitys käräjäoikeuden toiminnassa on huomattava. Tuomioistuinharjoittelua suorittavien käräjänotaarien asema on kaksijakoinen. Kyseessä on koulutusvirka, joka onnistuessaan voi olla nuoren juristin ensiaskeleksi käräjätuomarin uralla. Toisaalta käräjänotaarit ratkaisevat oman toimivaltansa rajoissa huomattavan määrän käräjäoikeuden rikos- ja riita-asioista. Tasapainon löytäminen näiden kahden seikan välillä on vaativa tehtävä, mutta käräjäoikeudessa on jo vuosien ajan pyritty kehittämään käräjänotaaritoimintoja ja käräjänotaarien asemaa. 1.10.2021 voimaan tulleessa työjärjestyksessä rikosasioita käsittelevät käräjänotaarit keskitettiin osastolle 4, jotta heillä

olisi rikosasioissa yhdenmukainen perehdytys ja opastus.

Käräjäoikeudessa on ollut useita työryhmiä, joissa on tarkasteltu käräjänotaarien asemaa. Näistä viimeisimmän asetin 2.11.2023. Työryhmän puheenjohtajana toimi käräjätuomari, apulaisosastonjohtaja Assi Salminen ja sen loppuraportti valmistui 30.4.2024. Loppuraportissa esitettiin merkittävää uudistusta käräjäoikeuden harjoittelusuunnitelmaan eli siirtymistä suunnitelmaan, jossa käräjänotaarille jaetaan sekä rikos- että riita-asioita tasaisesti koko tuomioistuinharjoittelun ajan siten, että jaon aloitus- ja päättymisaikaa porrastetaan. Uuden tyyppinen harjoittelusuunnitelma on vaitunut merkittävää suunnittelua usealla osastolla.

Käräjänotaarien harjoittelusuunnitelman päivittämisen huolellisen valmistelun jälkeen olenkin vahvistanut uuden harjoittelusuunnitelman, joka tuli voimaan 1.1.2025 lukien. Uusi harjoittelusuunnitelma ja siihen liittyvä toiminnan kehittäminen on ollut välttämätön paitsi käräjänotaaritoimintojen kehittämiseksi, mutta myös siksi, että käräjänotaarien määrä käräjäoikeudessa on kahden vuo-

den aikana kasvanut merkittävästi. Vuonna 2023 käräjäoikeudessa oli henkilötyövuosissa noin 20 käräjänotaaria, vuonna 2024 noin 25 ja vuonna 2025 noin 30.

Meitä kaikkia tarvitaan

Käräjäoikeuden tärkein voimavara on sen henkilöstö. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen on sen vuoksi erityisen tärkeää. Henkilöstön työhyvinvoinnin lisäämiseen voimme vaikuttaa paitsi määrätietoisella henkilökunnan osaamisen kehittämisellä, mutta myös siten, että tarjoamme henkilökunnalle ajoittain tilaisuuden vapaamuotoisesti rentoutua yhdessä.

Käräjäoikeuden perustehtävä on oikeusturvan antaminen Helsingin kaupungin alueella joutuisasti, laadukkaasti ja kohtuullisin kustannuksin. Tässä perustehtävässämme tarvitsemme kaikkien henkilöstöryhmien työpanosta. Jokainen meistä on tärkeä.

Henkilökunnan osaamisen kehittäminen

Käräjäoikeudessa on jo usean vuoden ajan pidetty tärkeänä sekä uuden henkilökunnan perehdyttämistä että koko henkilökunnan osaamisen kehittämistä. Käräjäoikeudessa on vuonna 2022 vahvistettu Perehdytyksen periaatteet, joka on tuonut mukanaan muun muassa kansliahenkilökunnan virkasuhteen alkuun noin viikon perehdytysjakson asiakaspalvelussa sekä ajatuksen siitä, että osastojen tulee tehdä yhteistyötä uuden henkilöstön perehdyttämisessä. Käräjäoikeudessa on myös koulutussuunnittelija sekä koulutuksen suunnitteluryhmä, jossa on jäseniä kaikista henkilöstöryhmistä. Lainkäyttöhenkilökunnan vastuu-

tuomaritoiminta keskeisimmissä asiaryhmissä on myös vakiintunutta toimintaa.

Vuonna 2023 käynnistettiin eOppiva-projekti, jonka tarkoituksena on tukea henkilökunnan osaamisen kehittämistä. eOppiva-työryhmässä valmisteltiin virastokohtaisen eOppivan käyttöönottoa ja hankkeeseen palkattiin projektityöntekijä, jonka tehtävänä oli valmistella käräjäoikeuden eOppiva-sivusto. Ensimmäisenä otettiin käyttöön eOppivas-sa yleiset ja hallinnolliset asiat – osio 15.2.2024, minkä jälkeen eOppivaan on lisätty kirjaamon ja asiakaspalvelun sekä haastemiesten osiot. Vuoden 2024 aikana on valmisteltu lainkäyttöosastojen aineiston siirtämistä eOppivaan.

Salmisaaren oikeustalon 20-vuotisjuhlat

Vuosi 2024 ei ollut henkilökunnallemme pelkkää työntekeä, vaan joukkoon mahtui myös iloa ja mukavaa yhdessäoloa. Käräjäoikeus sijaitsee rakennuksessa, joka rakennettiin vuosina 1937–1940 Oy Alkoholiliike Ab:n tehtaaksi, pääkonttoriksi ja keskusvarastoksi. Yhtiön käytössä se toimi 2000-luvun alkuun saakka. 2000-luvulla talo remontoitiin Helsingin käräjäoikeudelle, syyttäjänvirastolle ja oikeusavulle. Syntyi Helsingin oikeustalo, joka vihittiin käyttöön vuonna 2004. Vuonna 2010 taloon muutti myös Helsingin hovioikeus.

Vietimmekin yhdessä Etelä-Suomen oikeusapu- ja edunvalvontapiirin, Etelä-Suomen syyttäjälueen ja Helsingin hovioikeuden henkilökunnan kanssa 27.9.2024 yhteistä juhlaa 20-vuotiaan Salmisaaren oikeustalon kunniaksi. Juhlat olivat onnistuneet ja olen varma, että niitä muistellaan vielä pitkään. Suuri kiitos vielä kerran kaikille teille, jotka mahdollistitte juhlan onnistumisen.

Lopuksi

◆ Lainkäytön painopiste on käräjäoikeudessa. On sekä asiakkaiden että yhteiskunnan etu, että laadukkaan oikeusturvan antaminen painottuu alioikeuteen. Koronapandemian jäljiltä olemme etenkin rikos- ja laajojen riita-asioiden osalta edelleen ruuhkautuneita. Olemme kuitenkin palanneet uuteen normaaliin, joka sisältää muun muassa etätyöskentelyä ja sähköisen toimintatapojen hyväksikäyttöä. Käräjäoikeus on selvinnyt tehtävistään niukasta perusrahoituksestaan

ja työmäärään nähden riittämättömistä resursseista huolimatta hyvin. Suuri kiitos siitä kuuluu osaavalle ja sitoutuneelle henkilökunnallemme.

Omasta puolestani haluan kiittää teitä kaikkia lämpimästi yhteistyöstä kuluneen vuoden aikana. Olkoon kokous, työryhmä tai tilanne mikä tahansa kohtaan aina ammattitaitoisen, sitoutuneen ja ystävällisen työtoverin. Tämä osoittaa minulle, että yhdessä selviämme myös tulevaisuuden haasteista.

Lagmannens översikt

År 2024 har varit arbetsfyllt vid Helsingfors tingsrätt, men i all verksamhet syns en tro på att vi är på väg mot det bättre. Det beror dels på att vi under flera år i följd har fått betydande permanenta tilläggsresurser för rättskipnings- och kanslipersonal, men också på att den långsiktiga utvecklingen av tingsrättens verksamhet har fortsatt 2024.

◆ Tingsrättens verksamhet har länge försvårats av att domstolsväsendets basfinansiering är otillräcklig. Den otillräckliga basfinansieringen tillsammans med de exceptionella målen vid Helsingfors tingsrätt har lett till att tingsrättens arbetssituation för närvarande är särskilt krävande. Målen vid tingsrätten är klart mer krävande än på andra håll. Dessutom har vi en hel del mål som är särskilt omfattande. Indikatorerna som Domstolsverket (tidigare justitieministeriet) använt vid bedömningen av tingsrätternas arbetsmängd har tidigare inte helt kunnat beakta denna särställning som Helsingfors tingsrätt har. Situationen har ytterligare förvärrats av coronapandemin som började 2020 och som ledde till att man var tvungen att ställa in sammanträdeshandlingar. Det syns fortfarande framför allt i antalet brottmål som är anhängiga.

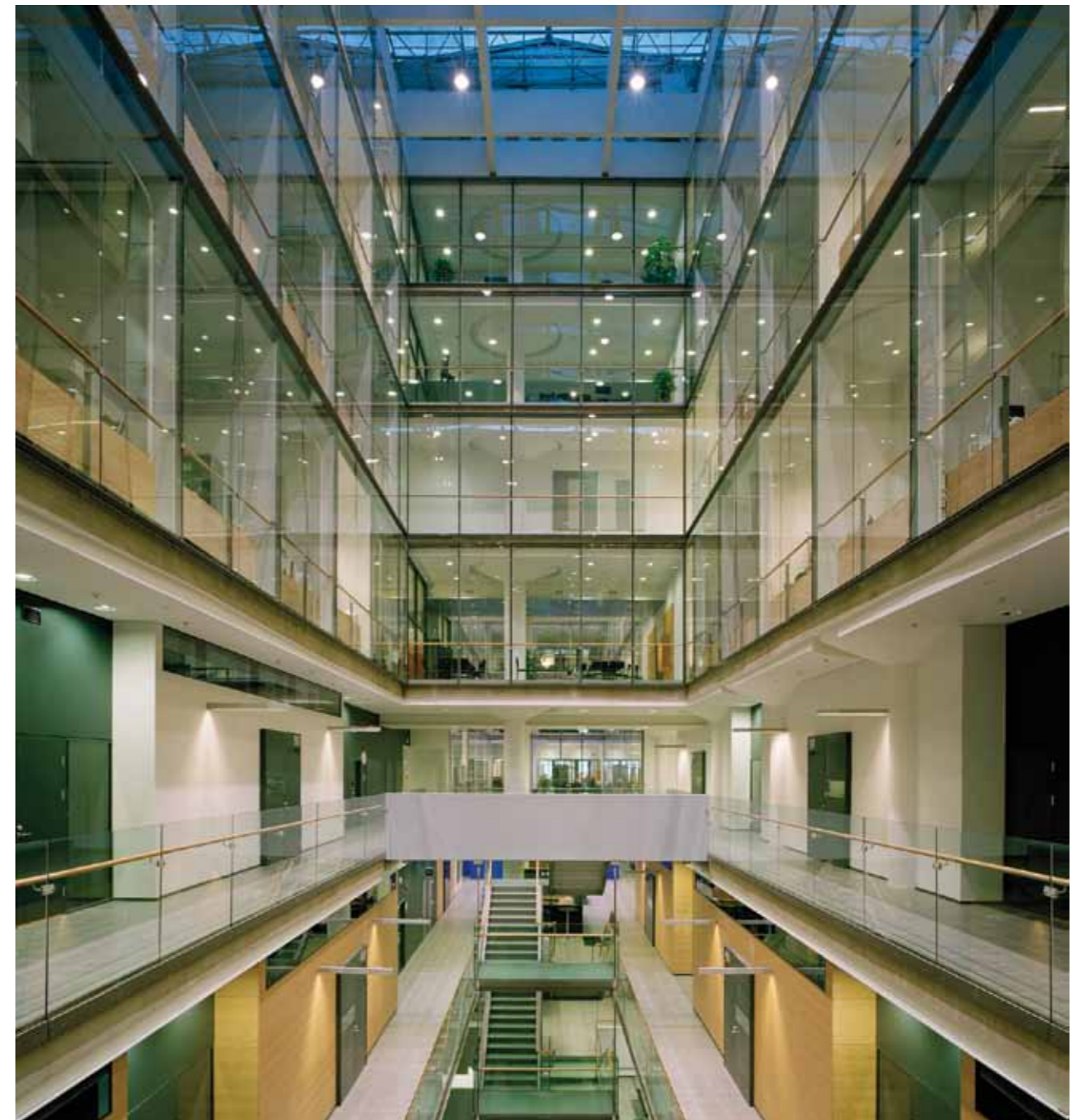
År 2018 var den så kallade anhopningen av

brottmål vid tingsrätten var 53 procent före coronapandemin, medan den under de senaste åren har varit över 80 procent. Med anhopning avses förhållandet mellan mål som inkommit under året och anhängiga mål. År 2024 var anhopningen av brottmål 86 procent. I praktiken innebär detta att allt fler brottmål är anhängiga. Orsaken till detta är inte bara att det totala antalet brottmål som inkommer till tingsrätten har ökat under tre på varandra följande år, utan också att en allt större del av dessa brottmål inte bara är rättsligt krävande, utan också större till sin omfattning.

Anhopningen av omfattande tvistemål vid tingsrätten har redan i flera års tid varit hög. I Finland finns flera tingsrätter där anhopningen av omfattande tvistemål är under 50 procent, medan den vid Helsingfors tingsrätt för närvarande är 101 procent och tidigare har varit till och med över 150 procent. Antalet inkomna omfattande tvistemål har minskat flera år i rad, men i slutet av 2024 har det skett en tydlig förändring i antalet inkomna tvistemål och under året inkom fler omfattande tvistemål till tingsrätten än under tidigare år. Därför har antalet anhängiga omfattande tvistemål börjat öka på nytt.

Verksamhetens resultat

Vid resultatförhandlingarna 2024 fick tingsrätten tidsbunden rättskipnings- och kanslipersonal, med vilken vi förband oss att minska antalet anhängiga brottmål och omfattande tvistemål. I fråga om övriga ärendegrupper var tingsrättens resultatmål 2024 att avgöra lika många mål och ärenden som

inkommer. Totalt inkom 89 033 mål och ärenden till tingsrätten och 88 296 avgjordes. I slutet av året var antalet anhängiga mål och ärenden 40 950. Som helhet har antalet inkomna mål och ärenden vid tingsrätten under de senaste åren varierat mellan 75 000 och 90 000. Variationen beror på den stora variationen i summariska fordringsärenden. År 2024 inkom 64 061 summariska fordringsärenden, vilket är i samma storleksklass som 2023.

När man granskar tingsrättens totala antal mål och ärenden kunde tingsrätten i huvudsak avgöra samma antal mål och ärenden som anhängiggjordes. Vi kunde dock inte uppnå det mål som nämns i resultatavtalet om att minska antalet anhängiga brottmål och omfattande tvistemål.

Tingsrätten har inte heller under verksamhetsåret kunnat uppnå produktivitets- och lönsamhetsmålen. Produktivitetstalet var 100 och lönsamhetstalet 691 (utan lokalhyror). Båda siffrorna var något lägre än genomsnittet för hela landet. Detta har påverkats av tingsrättens ovan nämnda exceptionella verksamhetsförhållanden.

Handläggningstiderna för de olika ärendegrupperna var på en god nivå i hela landet, med undantag av brottmål och omfattande tvistemål. Handläggningstiden för brottmål var 9,6 månader, medan den riksomfattande handläggningstiden var 6,6 månader. Handläggningstiden för omfattande tvistemål var 13,0 månader, medan den riksomfattande handläggningstiden var 9,9 månader. Tingsrättens handläggningstider i dessa ärendegrupper skiljer sig dock inte nämnvärt från de övriga tingsrätterna i huvudstadsregionen. Det bör också observeras att handläggningstiderna i båda ärendegrupperna var kortare än 2023. I synnerhet i brottmål kan man konstatera att den brottsavdelning för snabba åtgärder (avdelning 4) som inrättades i arbetsordningen som trädde i kraft den 1 oktober 2021 har visat att centraliseringen av brottmål med olika för-

Resultatet av verksamheten kan under de rådande exceptionella förhållandena som helhet anses vara åtminstone tillfredsställande. Det är tack vare den yrkeskunniga.

farande till egna avdelningar ger resultat. Handläggningstiderna för grundbrottsavdelningarna 3 och 5, som endast behandlar brottmål som går till sammanträde, var i genomsnitt över 12,5 månader, medan den genomsnittliga handläggningstiden för brottmål på avdelning 4 var 6,4 månader. Med tanke på tingsrättens helhet är alltså denna typ av specialisering effektiv. Dessutom bör man observera att tingsrättens resultat var bra i många andra ärendegrupper, såsom summariska fordringsärenden, ansökningsärenden och insolvensärenden.

En betydande del av tingsrättens arbetsmängd är också kopplad till verksamhet som inte mäts av Domstolsverkets indikatorer. Under året har ett stort antal internationella gäster åter besökt tingsrätten, och dessutom har tingsrätten lämnat utlåtanden om lagstiftningsprojekt och vår personal har hörts med anledning av utlåtandena samt varit medlem i olika arbetsgrupper eller projekt vid Domstolsverket eller justitieministeriet. Vår yrkeskunniga personal har också deltagit aktivt som utbildare och utbildningsplanerare i Domstolsverkets utbildningar.

Resultatet av verksamheten kan under de rådande exceptionella förhållandena som helhet anses vara åtminstone tillfredsställande. Det är tack vare den yrkeskunniga personalen.

Uppdatering av tingsrättens arbetsordning 1 januari 2024

Under 2023 var det dags att granska om arbetsordningen som trädde i kraft den 1 oktober 2021 borde uppdateras. I den reform av arbetsordningen som då trädde i kraft ökades bland annat antalet rättskipningsavdelningar från fyra till sex och tingsnotariernas administrativa placering ändrades så att de befinner sig på en avdelning åt gången. Syftet med reformen av arbetsordningen var bland annat att personalledningen skulle komma närmare arbetstagarna.

Den 21 februari 2023 tillsatte jag en arbetsgrupp för att granska behovet av att uppdatera reformen av arbetsordningen som trädde i kraft den 1 oktober 2021. Arbetsgruppens rapport blev klar den 30 juni 2023. Utredningsarbetet visade att organisationsreformen 2021 hade varit lyckad och att det inte förekom några större behov av uppdateringar. Som det största ändringsförslaget föreslog arbetsgruppen att varje rättskipningsavdelning ska ha åtminstone en biträdande avdelningschef för att det ska finnas tillräckligt med tid för personalledning. Jag har därför fastställt en ny arbetsordning som trädde i kraft den 1 januari 2024, enligt vilken varje avdelning har en biträdande avdelningschef och varje

brottsavdelning två biträdande avdelningschefer. Vid uppdateringen av arbetsordningen förtydligades också sammansättningen av arbetsgruppen för planering av utbildning och en ändring gjordes i vårt system med ansvariga domare genom att inrätta en uppgift som ledande ansvarig domare.

Under 2024 har det blivit klart att det har varit en nödvändig reform att öka antalet biträdande avdelningschefer särskilt på grundbrottsavdelningarna. Även ändringarna i arbetsgruppen för planering av utbildning och uppgiften som ansvarig domare har varit lyckade.

Brottsavdelningarnas förberedelser inför det nya datasystemet

Datasystemet AIPA togs i bruk i brottmål den 27 maj 2024. I tingsrätten började man förbereda sig för ändringen redan under 2023 bland annat genom att utnämna en projektledare även för RikosAIPA. Dessutom deltog alla tingsdomare och -sekreterare vid brottsavdelningarna i kärnutbildningsdagarna som ordnades av kärnutbildarna. RikosAIPA-projektet har fått ytterst viktigt stöd av tingsrättens experter på siviilAIPA. Datasystemreformen genomfördes så att brottmål som anhängiggjorts vid tingsrätten före den 27 maj 2024 slutbehandlas i de befintliga systemen. Även om de första brottmålen i AIPA avgjordes redan före midsommar måste man på våra brottsavdelningar ännu under lång tid behandla mål i två system. Målen överfördes snabbare till AIPA på avdelning 4, där en stor del av målen redan hösten 2024 är AIPA-sn. Däremot gällde grundbrottsavdelningarnas första erfarenheter av AIPA den häktade eller mål som annars skulle behandlas brådskande.

Samtidigt togs AIPA också i bruk som ett verktyg för stämmingsmän. År 2024 medförde alltså betydande förändringar i både brottsavdelningarnas och stämmingsmännens arbete.

Uppdatering av tingsnotariernas praktikplan

Tingsnotarierna har stor betydelse för tingsrättens verksamhet. Ställningen för tingsnotarier som utför domstolspraktik är tudelad. Det är fråga om en utbildningstjänst som om den lyckas kan vara den unga juristens första steg in i tingsdomaryrket. Å andra sidan avgör tingsnotarierna inom ramen för sina befogenheter ett betydande antal brottmål och tvistemål vid tingsrätten. Att hitta en balans mellan dessa två faktorer är en krävande uppgift, men i tingsrätten har man redan i flera år strävat efter att utveckla tingsnotariefunktionerna och tingsnotariernas ställning. I arbetsordningen som trädde i kraft den 1 oktober 2021 centraliserades tingsnotarierna som behandlar brottmål till avdelning 4 för att de ska ha en enhetlig introduktion och handledning i brottmål.

Vid tingsrätten har det funnits flera arbetsgrupper där tingsnotariernas ställning har granskats. Den senaste av dessa tillsattes den 2 november 2023. Ordförande för arbetsgruppen var tingsdomaren, biträdande avdelningschef Assi Salminen och slutrapporten blev klar den 30 april 2024. I slutrapporten föreslogs en betydande reform av tingsrättens praktikplan, dvs. en övergång till en plan där tingsnotarien under hela domstolspraktiken får en jämn fördelning av både brott- och tvistemål så att tidpunkten för när fördelningen inleds och avslutas graderas. Den nya typen av praktikplan har krävt betydande planering på flera avdelningar.

Efter den omsorgsfulla beredningen av uppdateringen av tingsnotariernas praktikplan har jag fastställt en ny praktikplan som trädde i kraft den 1 januari 2025. Den nya praktikplanen och utvecklingen av verksamheten i anslutning till den har varit nödvändig inte bara för att utveckla tingsnotariefunktionerna, utan också för att antalet tingsnota-

rier i tingsrätten har ökat betydligt under två års tid. År 2023 hade tingsrätten cirka 20 tingsnotarier i årsverken, 2024 cirka 25 och 2025 cirka 30.

Vi behövs alla

Tingsrättens viktigaste resurs är dess personal. Därför är det särskilt viktigt att sörja för personalens arbetshälsa. Vi kan bidra till att öka personalens arbetshälsa inte bara genom att målmedvetet utveckla personalens kompetens, utan också genom att tidvis erbjuda personalen möjlighet att fritt koppla av tillsammans.

Tingsrättens grundläggande uppgift är att ge rättsskydd inom Helsingfors stad snabbt, högklassigt och till rimliga kostnader. I denna grundläggande uppgift behöver vi alla personalgruppers arbetsinsats. Var och en av oss är viktig.

Utveckling av personalens kompetens

I tingsrätten har man redan i flera års tid ansett det viktigt att både introducera ny personal och utveckla hela personalens kompetens. I tingsrätten fastställdes 2022 Introduktionsprinciperna, som har medfört bland annat en introduktionsperiod på cirka en vecka i kundservicen i början av kanslipersonalens tjänsteförhållande samt tanken att avdelningarna ska samarbeta för att introducera ny personal. Tingsrätten har också en utbildningsplanerare och en utbildningsplaneringsgrupp med medlemmar från alla personalgrupper. Rättsskipningspersonalens ansvarsdomarverksamhet inom de viktigaste ärendegrupperna är också etablerad verksamhet.

År 2023 inleddes projektet eOppiva, vars syfte är att stöda utvecklingen av personalens kompetens. I arbetsgruppen eOppiva förbereddes ibruktagandet av det ämbetsverksspecifika eOppiva och för projektet anställdes en projektarbetare, vars uppgift var

Vi har återgått till det nya normala, som bland annat innefattar distansarbete och utnyttjande av elektroniska verksamhetssätt.

att förbereda tingsrättens webbplats eOppiva. Först togs avsnittet om allmänna och administrativa ärenden i bruk i eOppiva den 15 februari 2024, varefter avsnitten om registratorskontoret och kundservicen samt stämningsmännen har lagts till i eOppiva. Under 2024 har man förberett överföringen av rättsskipningsavdelningarnas material till eOppiva.

20-årsjubileet av Sundholmens tingshus

År 2024 innebar inte enbart arbete för vår personal, utan också glädje och trevlig samvaro. Tingsrätten ligger i en byggnad som 1937–1940 byggdes som Oy Alkoholiliiike Ab:s fabrik, huvudkontor och cent-

rallager. Bolaget använde det fram till början av 2000-talet. På 2000-talet renoverades huset för Helsingfors tingsrätt, åklagarämbete och rättshjälp. Helsingfors tingshus föddes och invigdes 2004. År 2010 flyttade även Helsingfors hovrätt till huset.

Den 27 september 2024 firade vi tillsammans med personalen inom Södra Finlands rättshjälps- och intressebevakningsdistrikt, Södra Finlands åklagarområde och Helsingfors hovrätt en gemensam fest till ära av Sundholmens tingshus 20-årsjubileum. Festen var lyckad och jag är säker på att man kommer att minnas den länge. Än en gång ett stort tack till alla er som gjorde festen möjlig.

Slutligen

◆ Tyngdpunkten i rättsskipningen ligger på tingsrätten. Det ligger i både klienternas och samhällets intresse att främst underrätten ger rättsskydd av hög kvalitet. Efter coronapandemin är vi fortfarande anhopade i synnerhet i fråga om brottmål och omfattande tvistemål. Vi har dock återgått till det nya normala, som bland annat innefattar distansarbete och utnyttjande av elektroniska verksamhetssätt. Tingsrätten har klarat av sina uppgifter väl

trots den knappa basfinansieringen och de otillräckliga resurserna i förhållande till arbetsmängden. Ett stort tack för det till vår kunniga och engagerade personal.

För egen del vill jag varmt tacka er alla för samarbetet under det gångna året. Oavsett möte, arbetsgrupp eller situation möter jag alltid en yrkeskunnig, engagerad och vänlig arbetskamrat. Det visar mig att vi tillsammans också klarar av framtidens utmaningar.

Salmisaaren oikeustalossa vietettiin avoimia ovia ja juhlittiin oikeustalon 20-vuotista taivalta

◆ Salmisaaren oikeustalon valmistumisesta tuli vuonna 2024 kuluneeksi 20 vuotta. Helsingin käräjäoikeus muutti Salmisaaren oikeustaloon lokakuussa 2004. Marraskuun 24. päivänä 2004 Helsingin käräjäoikeus, Helsingin kihlakunnan syyttäjänvirasto ja Helsingin oikeusaputoimisto järjestivät Salmisaarissa uuden oikeustalon avajaiset, joihin kutsuttiin vieraiden lisäksi talossa työskennelleet noin 450 virkamiestä. Oikeustalon 10-vuotista taivalta juhlistettiin 31.10.2014. Juhlan kunniaksi oikeustalossa toimivat virastot järjestivät yhdessä seminaarin ja myöhemmin illalla henkilöstölle 10-vuotisjuhlat.

Henkilöstö on muistellut onnistunutta 10-vuotisjuhlaa useasti ja juhlaperinnettä haluttiin jatkaa. Salmisaaren virastot, käräjäoikeus, syyttäjänalue ja edunvalvonta- ja oikeusaputoimisto sekä myöhemmin oikeustaloon muuttanut Helsingin hovioikeus päättivätkin alkuvuodesta 2024 yhteisen 20-vuotisjuhlan järjestämisestä. Ajankohdaksi päätettiin perjantai 30.9.2024.

Tilaisuuden suunnittelu käynnistettiin helmikuussa 2024 ja vastuu tilaisuuden kokonaisjärjestelystä käräjäoikeudessa oli hallintojohtaja Holkeri-Kauppilalla ja osastonjohtaja Juholla.

Tilaisuuksien suunnitteluun ja järjestelyihin osallistui isojoukko vapaaehtoisia työntekijöitä. Heidän panoksensa mahdollisti tilaisuuksien onnistuneen järjestämisen.

Henkilöstön iltajuhlan lisäksi päätettiin järjestää oikeustalon avoimet ovet tapahtuma. Avoimien ovien tilaisuus ja henkilökunnan iltajuhlan yhteinen osuus pidettiin käräjäoikeuden tiloissa.

Avoimien ovien tilaisuudessa järjestettiin näyttöoikeudenkäyntejä, sovitteluistuntoja sekä historiakatsauksia. Lisäksi virastojen toimintaan oli mahdollista tutustua virastokohtaisilla infopisteillä käräjäoikeuden ala-aulassa. Avoimien ovien tilaisuudessa vieraili lähes 300 vierasta.

Iltajuhla käynnistyi yhteisellä ohjelmallisella osuudella, jossa pääosan saivat virastojen henkilökunnan esitykset. Myös vieraileva sambaryhmä viihdytti juhlavieraita. Juhlat jatkuivat virastojen tiloihin pystytetyissä juhlapisteissä, joissa kukin virasto järjesti osallistujille tarjoilua ja ohjelmaa. Juhlailtaa jatkettiin vielä jatkoilla, jossa bändi viihdytti juhlijointa. Iltajuhlaan osallistui yli 650 virastojen työntekijää.

Teksti:
Johanna Holkeri-Kauppilalla

Käräjätuomari Camilla Rauma-Sehm esittelee sovitteluprosessia.

Kuva Mika Pakarinen

Casino Salmisaari

◆ Käräjäoikeuden oman iltaohjelman suunnittelu alkoi helmikuussa 2024, kun neljän hengen ydinryhmä kokoontui pohtimaan sopivaa teemaa ohjelmapiesteelle. Reunaehtoja toteutukselle asettivat odotettavissa oleva runsas osallistujamäärä, illan aikataulu ja ihmisten liikkuminen eri virastojen ohjelmapiesteiden välillä.

Ajatus James Bond -henkisestä kasinosta löytyi heti ensimmäisessä kokouksessa, ja suunnittelu pääsi vauhtiin. Kevään kuluessa keskityttiin suuriin linjoihin ja toimivuuden varmistamiseen.

Kesälomakauden jälkeen ja osallistujamäärän selvittyä alkoi yksityiskohtien hiominen ja toteutus. Tässä vaiheessa työryhmään saatiin myös kaivattuja apukäsiä, ja viimeisten viikkojen yhteisen ponnistuksen tuloksena käräjäoikeuden 9. kerroksen Messiin syntyi upea Casino Salmisaari.

Näyttävä baaritiski hallitsi tilaa, johon tunnelmaa oli loihdittu somistuksella ja värivaloililla. Baarin henkilökunta tarjoi vieraille salaisella reseptillä valmistettuja Salmisaari-martineja sekä kuohujuomaa.

Taustamusiikki koostui Bond-elokuvien tunnuslippaleista. Seurustelun lomassa saattoi istahtaa pelipöytään ja osallistua leikkimieliseen Kenestä uusi Bond -äänestykseen.

Kävijöitä oli tasaisesti koko illan ajan, ja suuremmilta ruuhkiltakin vältyttiin. Kaiken kaikkiaan Casino Salmisaari oli menestys!

Teksti:
Kirsi Kohonen

SALMISAAREN OIKEUSTALON HISTORIAA

RAKENTAMISVAIHE

- alun perin rakennettiin Alkon keskusvarasto- ja tehdasrakennukseksi
- arkkitehtikilpailun voitti Väinö Vähäkallion työ ”Arpanappula”
- rakennustyö aloitettiin 1937 ja talo valmistui käyttöön vuonna 1940
- tehdaskokonaisuuteen kuului myös Alkon pääkonttori

LAAJENTAMISVAIHE

- rakennusta laajennettiin vuonna 1956
- valmistuessaan se oli Suomen suurin rakennus (pinta-ala 291 000 m³) ja tilassa työskenteli vuonna 1957 650 työntekijää
- Oy Alkoholiliike Ab eli Alko toimi talossa vuoteen 1998 saakka, jolloin tehdastoiminnot siirrettiin Rajamäelle ja talo jäi tyhjilleen

SANEERAUSVAIHE

- suojeltu rakennus päätettiin saneerata uuteen käyttötarkoitukseen
- oikeustalosta järjestettiin arkkitehtikilpailu, jonka voitti Arkkitehtitoimisto Tuomo Siitonen
- saneerauksen 1. vaiheen jälkeen vuonna 2004 taloon tulivat Helsingin käräjäoikeuden ja syyttäjänviraston tilat (kolmasosa talon kokonaispinta-alasta)
- hanke palkittiin vuoden 2004 Betoniarkkitehtuuripalkinnolla
- saneerauksen 2. vaiheessa tulivat tilat mm. Helsingin hovioikeudelle
- tila sisältää mm. alkuperäiseen asuunsa kunnostetut Alkon johtajiston työhuoneet ja hallituksen kokoustilat
- nykyään Salmisaarentalossa on myös mm. Oikeuspalveluviraston palveluja ja asianajotoimistoja

Käräjäoikeuden turvallisuus syntyy yhteistyöllä

Tässä artikkelissa kerrotaan, miten käräjäoikeuden turvallisuutta hoidetaan ja millaiset toimitilat Helsingin oikeustalo tarjoaa. Näistä asioista kertoo toimitila- ja turvallisuusasiantuntija VILLE PENNALA.

Mitä kaikkea työhösi kuuluu?

Työnkuvani Helsingin käräjäoikeudessa on erittäin laaja. Olen tarkastajien ja virastomestarin esimies.

Huolehdimme siitä, että talo on kunnossa ja toimitilat ovat kaikin puolin asialliset. Ohjaamme myös talon ulkopuolisia toimijoita, jotka työskentelevät käräjäoikeuden tiloissa.

Lisäksi turvallisuuteen liittyvät tehtävät ovat laajoja, kiinteistön turvallisuudesta henkilöturvallisuuteen.

Millainen kiinteistö oikeustalo on?

Kiinteistö on iso ja monitahoinen. Oikeustalossa toimii neljä eri virastoa eli käräjäoikeuden lisäksi Helsingin hovioikeus, syyttäjät ja uusi Oikeuspalveluvirasto.

Virastoilla on vuokrasopimus Senaatti-kiinteistöjen kanssa, joka edelleen vuoraa tilaa Hemsöltä. Tämä osaltaan aiheuttaa välillä hämmennystä tehtävien töiden osalta. Yhteistyö eri tahojen kanssa on kuitenkin lähtenyt hyvin käyntiin.

Missä työskentelit aiemmin?

Aloitin käräjäoikeudessa kesällä 2024, ja sitä ennen työskentelin Rikosseuraamislaitoksella, erilaisissa valvonta- ja esihenkilötehtävissä. Olin myös opettajana rikosseuraamusalan koulutuskeskuksessa.

Tuet myös käräjäoikeudessa henkilökuntaa turvallisuusasioissa. Miksi jatkuva perehtyminen näihin asioihin on tarpeen?

Sanon aina, että tietyt tavat ja niiden harjoittelu lisäävät hallinnan tunnetta. Joka päivä sinun täytyy katsoa ympäristöäsi ja katsoa asiakkaita.

Henkilökunta kohtaa asiakkaita niin käräjäoikeuden sisällä kuin ulkopuolella ja turvallisuuden ajattelu jo etukäteen parantaa päätöksentekoa paineen alla.

On hyvä muistaa, että työsuojelulakikin edellyttää, että työnantaja huomioi tällaiset asiat. On kartoitettava riskejä ja työnantajan on huomioitava se, että työntekijään ei kohdistu tarpeettomia uhkia.

Mitä kiellettyjä aineita tai esineitä käräjäoikeuteen ei tietenkään saa tuoda. Miten niiden kanssa menetellään turvatarkastuksessa?

Ensisijainen prioriteetti turvatarkastuksessa on tietenkin luoda hyvä asiakaskontakti ja mahdolliset kielletyt esineet jätetään säilytykseen.

Joskus harvoin voi olla kiellettyjä aineita, ja päihdyttäviä aineita käräjäoikeuteen ei tietenkään voi tuoda. Lääkkeitä emme tarkasta.

Mitkä asiat ovat palkitsevimpia työssäsi?

Päällimmäisenä tulee mieleen tiimityöskentely. Mi-

nulle on tärkeää se, että kollegoiden kanssa kaikki kokevat viihtyvän. Täällä on asiantuntevaa väkeä, ja tänne on ollut helppo tulla.

Työ on niin moniulotteista, että tylsää hetkeä työssä ei ole tullut. Monissa asioissa on vielä opettelua, kuten sovittelun prosessin hahmottamisessa tai oikeushallinnon sihteerien työnkuvan ymmärtämisessä. Opetteluhan vaatii työvuosia ja nyt olen ollut täällä vasta puolisen vuotta.

Minulle on tärkeää se, että kollegoiden kanssa kaikki kokevat viihtyvän.

Erikoistuminen lisää rikososaston tehokkuutta

Rikososastoille perustettiin vuonna 2024 kaksi apulaisosastonjohtajan tehtävää. Näissä tehtävissä voi tiiminsä kanssa erikoistua tiettyihin rikostyyppihin, joiden käsittelyä saadaan näin tehostettua. Rikososasto 5:n apulaisosastonjohtaja Johanna Helminen kertoo työstään.

Käräjätuomarin työn lisäksi olet osastollasi esihenkilö. Miten näiden kahden erityyppisen työn yhdistäminen ylipäättänsä onnistuu?

Perusrikososastoilla apulaisosastonjohtajat ovat tuomareiden esihenkilöitä ja kummallakin perusrikososastolla on kaksi apulaisosastonjohtajaa. Näiden uusien tehtävien perusajatus on tuoda henkilöjohtamista lähemmäs ja pystyä aiempaa paremmin olemaan arjessa tukena. Lisäksi apulaisosastojohtajilla on erilaiset erikoistumisalat, minulla huumausaine- ja talousrikokset ja toisella seksuaali- ja talousrikokset.

Miten työnjako ja erikoistuminen käytännössä toimivat?

Erikoistumismahdollisuudet ovat eri käräjäoikeuksissa tietenkin erilaisia. Voi sanoa, että Helsingin käräjäoikeus on varmaan maan parhaat erikoistumismahdollisuudet tarjoava käräjäoikeus. Meillä on niin sanotusti massaa, joten jos erikoistut, niin ne painottuvat sinun jutuissasi. Esimerkiksi seksuaalirikosjutuissa on hyvin paljon volyymiä.

Miten työntekijöitä voi tukea kiireisillä rikososastoilla?

Meillä on esimerkiksi huumausainetiimissä työpaikka-coaching käynnissä, jossa yritämme yhdessä löytää tehokkaampia työtapoja. Itse pyrin olemaan mahdollisimman paljon paikalla ja jakamaan huolia, jotta ei jätetä ketään yksin.

Mitä on jäänyt pois esihenkilöroolin aloittaessasi?

Kaikenlainen vaikuttamistyö. Olin mukana järjestämässä esimerkiksi yliopisto-opiskelijoille kurssia sovittelusta ja perusriitaprosessista. Opiskelija tuotti yhteenvedon ja tutortuomari oli kommentoimassa sitä. Nyt ei ole aikaa tällaiseen.

Yhteiskunnallinen osallistuminen olisi kyllä tärkeää tuomioistuinten kannalta, eikä se välttämättä ole edes suurta panostusta vaativaa. Ehkä meiltä tuomioistuinlaitoksessa puuttuu jonkin verran strategista ajattelua tässä suhteessa.

Insolvenssiasioiden esihenkilöltä edellytetään johtamis- ja asiantuntijaosaamista

Helsingin käräjäoikeuden riitaosasto 6 käsittelee insolvenssiasioita eli esimerkiksi konkurssseja tai velkajärjestelyjä. Apulaisosastonjohtajana aloittanut Pekka Rekola kertoo työrooleistaan esihenkilönä, käräjätuomarina ja asiantuntijana. Samalla sivutaan keinoja kehittää ja tehostaa käräjäoikeuden työtä.

Olet ollut esihenkilönä vuoden 2024 alusta. Mitä noin vuodessa ehtii saada aikaan esihenkilönä?

Vuodessa on ehditty jonkin verran kehittää työtä eli käytännössä tehostaa ja yhtenäistää työtapoja. Parin viime vuoden aikana järjestelmät eivät ole muuttuneet. Yrityssaneerauksissa lainsäädäntö on jonkin verran muuttunut, muutoin merkittäviä muutoksia lainsäädännössä ei ole ollut pariin vuoteen.

Tilanteessa pitää kyetä ottamaan irti ne tehot, jotka voidaan saada. Käräjäoikeuden saamat lisäresurssit on syystäkin kohdennettu pääosin rikospuolelle, joten on tärkeää, että meillä riitapuolella prosessit ovat mahdollisimman tehokkaita.

Miten tehostamista voi käytännössä tehdä?

Osastolla on alettu pitää säännöllisiä insolvenssi-palavereita, joihin ovat osallistuneet mm. osaston esihenkilöt, vastuutuomarit ja käräjänotaarien edustaja. Palavereissa on tuotu esille kehitysehdotuksia ja sovittu yhdenmukaisista työtavoista. Näistä on informoitu koko osastoa.

Millaista kehitystyö on aivan käytännön tasolla?

Fraasien ja päätöspohjien päivittämistä. Joitain työ-

vaiheita on voitu tehostaa. Esimerkiksi paperisten asiakirjojen lähettämisestä on tietyissä tilanteissa voitu luopua. Asiat hoidetaan sähköisesti aina, kun laki sen sallii.

Miten esihenkilötyötä kehitetään käräjäoikeudessa?

Kaikille esihenkilöille on tarjolla valmentavan johtamisen koulutus. Koulutus on pitkälti itsenäistä opiskelua, mutta siihen kuuluu myös pienryhmätapaamisia.

Osa ryhmäni henkilöistä oli ollut jo pitkään johtavissa rooleissa valtionhallinnossa. Vertaiskeskusteluissa sain hyviä ideoita oman työni suunnitteluun ja aikatauluttamiseen. Olen ottanut ne osaksi jokapäiväistä työtä.

Kurssin sisällöt olivat mielestäni aivan priimaa ja keskustelut hyvin kiinnostavia, koska niihin osallistui ihmisiä eri toimialoilta.

Osastonjohtajat ja apulaisosastonjohtajat ovat lisäksi saaneet mahdollisuuden suorittaa tuomioistuineläytöksen johtajille räätälöidyn johtamisen ja yritysjohtamisen erityisammattitutkinnon (JYET), joka on huomattavan laaja kokonaisuus. Kokemukseni ovat positiiviset myös JYET-koulutuksen ensimmäisen puolen vuoden ajalta.

Mitä haasteita olet kohdannut esihenkilötyön ja käräjätuomarin työn yhdistämisessä?

Teen puoliksi johtamis- ja kehittämistyötä ja puoliksi tuomarin työtä. Kahden aika erilaisen työn yhdistäminen on vaikeaa.

Olen oppinut koulutuksen myötä suunnittelemaan työtäni paremmin. Siihen menee väistämättä aikaa, että oppii toimimaan uudessa tilanteessa ja roolissa.

Parhaimmillaan on kuitenkin tosi mielekästä tehdä sekä johtamis- että asiantuntijatyötä. Olen ollut onnekas siinä, että olen saanut opetella johtamista tällaisella osastolla ja tällaisen osastonjohtajan kanssa.

Millaisia vinkkejä sinulla on muille ensimmäiseen esihenkilötyöhön tuleville?

Kuulemma johtaminen voi olla oikea valinta, jos ei pelkää haasteita, ei ole kovin mukavuudenhaluinen ja on kiinnostunut ihmisistä. Uskon, että tämä määritelmä on ihan oikeansuuntainen.

Itseltäänkin pitää osata suojautua eli ei kannata olla liian optimistinen oman ajankäytön suhteen. Nykyään osaan varata kalenteriin aikaa asioihin, joita ei ole vielä tarkalleen tiedossa, esimerkiksi kehitystyöhön. Sen sijaan lainkäyttöön vaatiman ajan tiedän pääosin jo puoli vuotta aiemmin.

Koulutusmahdollisuudet kannattaa hyödyntää. Kun samalla tekee käytännön johtamistyötä, koulutuksista voi saada paljonkin irti.

Taloustilanne näkyy insolvenssi-asioiden määrissä

Miten osastonne insolvenssi-asioiden määrät ovat kehittyneet, apulaisosastonjohtaja Pekka Rekola?

Näissä asioissa näkyy ehkä eniten se taloudellinen ahdinko, joka tällä hetkellä vallitsee. Helsingiläisten taloudellisen tilanteen heikkeneminen voi näkyä yksityishenkilöiden velkajärjestelyissä. Yritysten osalta vastaava taloustilanne näkyy yrityssaneerauksissa ja konkurssissa.

Minkälaisista kasvuluvuista puhutaan?

Osastomme insolvenssi-asioiden määrä kasvoi vuosina 2022–2023 noin 17 prosenttia. Vuonna 2024 kasvu oli vielä parin kolmen prosentin luokkaa. Kasvu on siis taittunut, mutta määrät ovat edelleen suuria. Sen myötä käsittelyajat ovat pidentyneet etenkin velkajärjestelyasioissa.

Lainsäädännön mukaan jotkut asiat on käsiteltävä kiireellisemmin kuin toiset. Miten tämä näkyy eri asiaryhmissä?

Kaikki insolvenssiasiat ovat luonteeltaan melko kiireellisiä, esimerkiksi konkurssit ja yrityssaneeraukset pitäisi käsitellä alkuvaiheessa hyvin nopeasti. Jos yritys hakee itseään konkurssiin, se pitäisi pääsääntöisesti pystyä asettamaan konkurssiin jo seuraavana päivänä.

Näiden kiireellisten asioiden käsittely aiheuttaa paljon keskeytyksiä osastomme tuomareiden työssä. Tämä osaltaan hidastaa erityisesti riita-asioiden käsittelyä.

Keskittyykö riitaosasto kuusi vain insolvenssiasioihin?

Ei. Tavalliset riita-asiat jakautuvat siviiliosastojen välille tasan kolmelle osastolle. Meidän osastollamme käsitellään insolvenssi- ja riita-asioiden lisäksi puolet riitautuneista lapsiasioista.

Osastomme vastaa siis keskitetysti konkurssi- ja yrityssaneerausasioiden sekä velkajärjestelyjen käsittelystä. Insolvenssiasiat kattavat karkeasti arvioiden kolmanneksen osastomme työmäärästä.

Miten insolvenssi-asioiden käsittely eroaa muiden siviiliasioiden käsittelytavasta?

Insolvenssiasiat ovat hakemusasioita, joissa on kussakin oma erityinen prosessinsa. Menettely on valtaosin kirjallista, istuntoja on melko harvoin. Konkursseissa määrätään aina ulkopuolinen pesänhoitaja, joka on yleensä asianajaja. Myös yrityssaneerauksissa määrätään aina ulkopuolinen selvittäjä. Velkajärjestelyissäkin tämä on mahdollista, mutta selvittäjän määrääminen on nykyisin tarpeen vain osassa asioista.

Tuomioistuimessa kärjäsiihteerien työn merkitys korostuu. Sihteerit valmistelevat asioita pitkälle, vaikka asiat lopulta ratkaiseekin joko tuomari tai kärjänotaari. Tiimeissä tärkeissä asiantuntijarooleissa ovat vastuutuomarit ja -sihteerit.

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUDEN OSASTO 6:N KÄSITTELEMÄT INSOLVENSASIAT

Osaston insolvenssi- eli maksukyvyttömyysasioita ovat konkurssit, yrityssaneeraukset ja yksityishenkilön velkajärjestelyt.

KONKURSSI

Konkurssi on velallisen kaikkia velkoja koskeva maksukyvyttömyysmenettely, jossa velallisen omaisuus käytetään konkurssisääntöjen maksuun. Konkurssin tarkoituksen toteuttamiseksi velallisen omaisuus siirryy konkurssin alkaessa velkojen määräysvaltaan. Velallisen omaisuuden hoitamisesta ja myymistä sekä muuta konkurssipesän hallintoa varten on tuomioistuimen määräämä pesänhoitaja.

YRITYSSANEERAUS

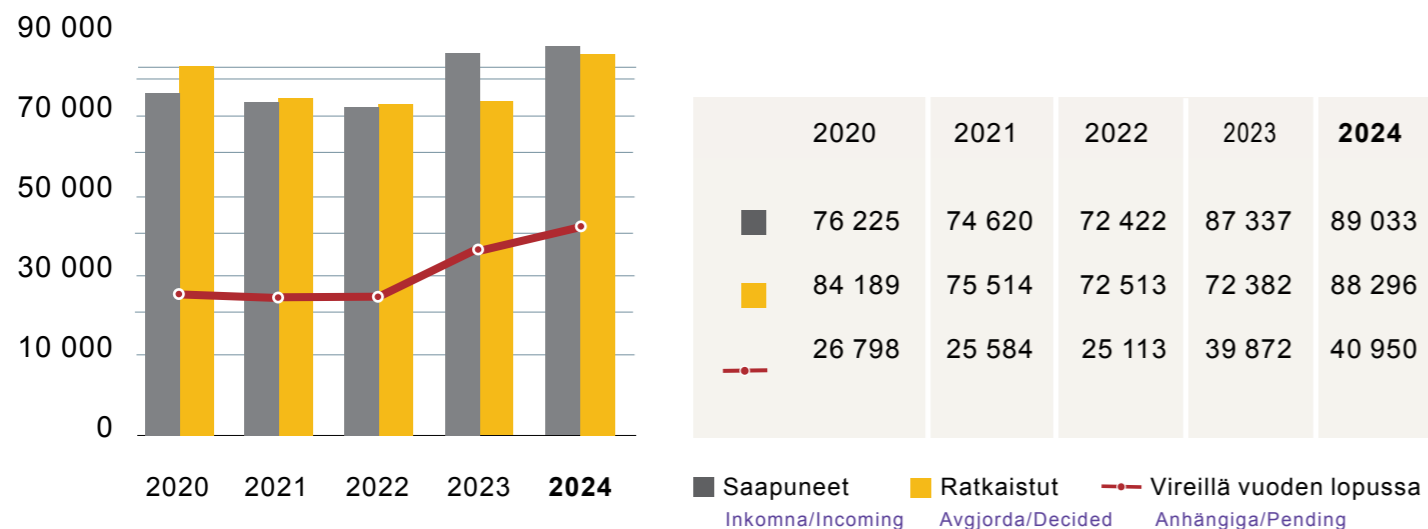
Taloudellisissa vaikeuksissa oleva yritys voi hakea yrityssaneerausta. Menettely on luotu jatkamiskelpoisen yritystoiminnan tervehdyttämiseksi tai sen edellytysten turvaamiseksi ja velkajärjestelyn aikaansaamiseksi. Tuomioistuimen vahvistamalla saneerausohjelmalla voidaan määrätä velallisen toimintaa, varallisuutta ja velkoja koskevista tervehdyttämistoimenpiteistä ja velkojen järjestelystä.

VELKAJÄRJESTELY

Maksukyvyttömän yksityishenkilön taloudellisen tilanteen korjaamiseksi tuomioistuin voi määrätä hänen velkojaan koskevasta velkajärjestelystä ja vahvistaa hänelle hänen maksukykyään vastaavan maksuohjelman. Yksityishenkilö voi hakea velkajärjestelyä kotikuntansa kärjäoikeudesta. Velkajärjestelyä hakevan on hyvä kääntyä aluksi oikeusaputoimiston talous- ja velkaneuvonnan asiakaspalvelun puoleen.

KAIKKI ASIAT 2020-2024

Antal av alla ärenden 2020-2024

Käräjäoikeudessa ratkaistiin yli 20 prosenttia enemmän asioita kuin edellisvuonna.

Vuonna 2024 kaikkien käräjäoikeuteen saapuneiden asioiden määrä oli korkein kymmeneen vuoteen. Kokonaisuudessaan uusia asioita tuli Helsingin käräjäoikeudessa vuonna 2024 vireille 89 033 asiaa. Edellisvuonna uusia asioita tuli vireille 87 337. Tätä ennen 2020-luvun alkuvuosina käräjäoikeuteen vireille tulleiden asioiden määrä pysytteli selkeästi matalammalla, jonkin verran yli 70 000 asian tasolla.

Voi sanoa, että sekä riita- että rikosasioiden käsittelyssä on saapuneiden asioiden kasvumäärän vuoksi ollut yhä enemmän kiirettä ja paineita. Helsingin käräjäoikeudessa on entisestään tehostettu toimintaa, ja ratkaistujen asioiden määrä kohosi niin ikään uuteen ennätykseen kymmenen vuoden tarkastelujaksolla.

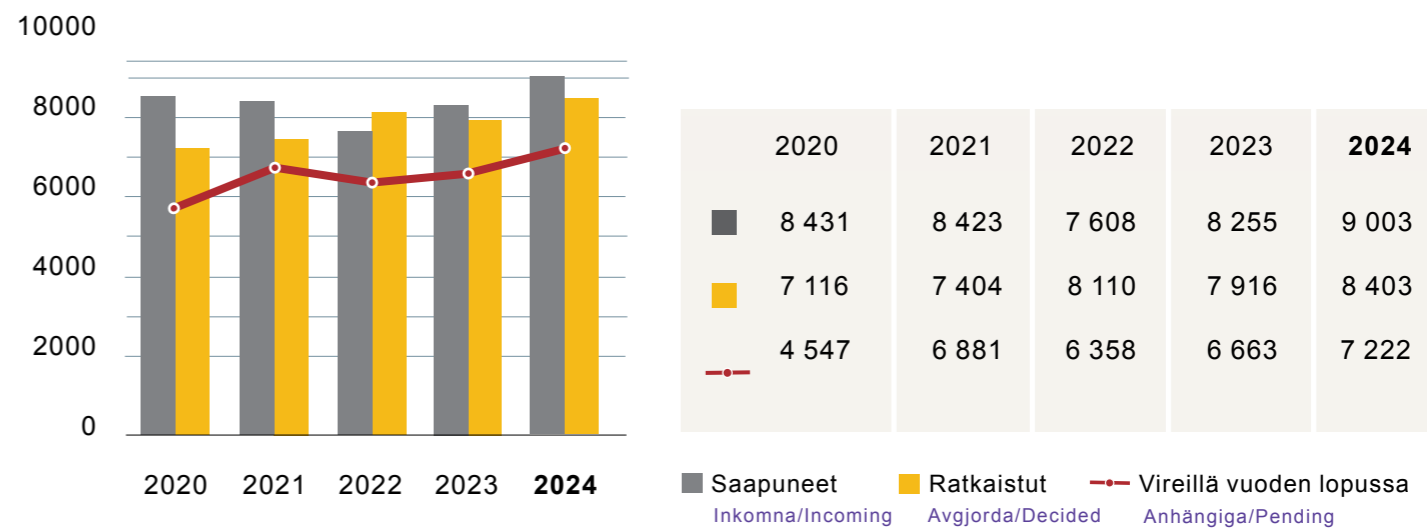
Kaikkiaan asioita ratkaistiin 88 296, kun edellisvuonna ratkaisuja syntyi 72 382. Lähes 16 000 ratkaistulla asialla kasvanut luku kertoo ratkaisujen kokonaismäärän kasvaneen edellisvuodesta yli viidenneksen.

Etenkin summaarisissa asioissa pystyttiin ratkaisutoiminnassa vastaamaan saapuvien asioiden määrän kasvuun. Myös rikosasioissa ratkaisujen määrän kehitys oli myönteistä.

Kaikkien asioiden osalta vuoden lopussa vireillä olevien asioiden määrä onnistuttiin pitämään lähes edellisvuoden tasolla. Vireille jäi tarkasteluvuoden 2024 lopulla 40 950 asiaa, kun edellisvuonna luku oli 39 872. Vireillä olevien asioiden määrä oli vajaa puolet vuoden aikana ratkaistuista asioista, mitä voidaan pitää käytettävissä olevat resurssit ja asiämäärien kasvu huomioiden vielä kohtuullisena kokonaistilanteena.

RIKOSASIAT 2020-2024

Bråttmål 2020-2024

Saapuneiden rikosasioiden määrässä edelleen kasvua

Uusia rikosasioita tuli vuonna 2024 vireille 9 003, kun niitä edeltävänä vuonna tuli vireille 8 255. Kasvua oli kymmenyksen verran kuten edellisvuonna. Tämä kehitys haastaa jo ennestäänkin ruuhkautunutta rikosjuttujen käsittelyä.

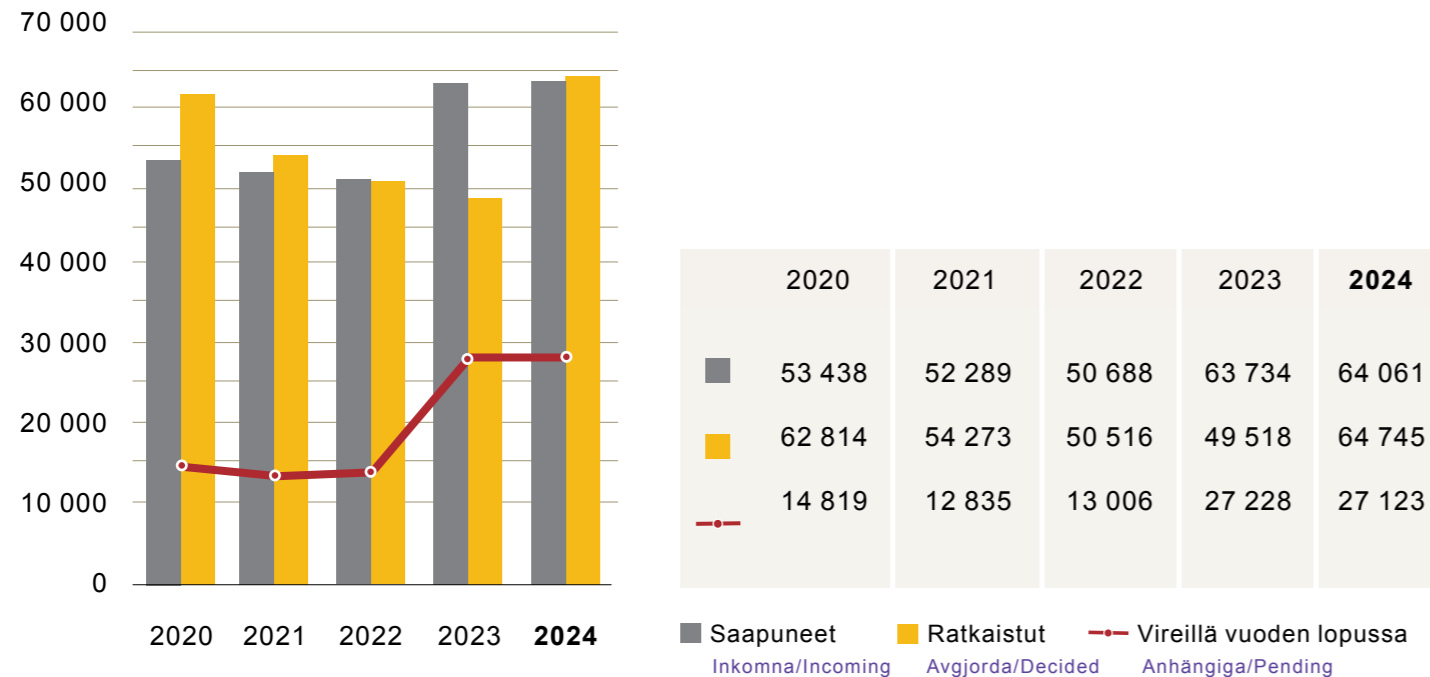
Käräjäoikeudessa pyrittiin entisestään tehostamaan rikosasioiden käsittelyä. Ratkaisutahti toki riippuu myös kulloisen vuoden juttukannan laadusta. Etenkin kohtuullisen vähän istuntopäiviä sisältäviä rikosasioita on saatu aiempaa tehokkaammin ratkaistua. Kun rikosasioita edellisvuonna

ratkaistiin 7 916 kappaletta, niin luku oli vuoden 2024 tarkasteluvuonna 8 403. Kasvua oli kuutisen prosenttia.

Vireillä olevien rikosasioiden määrä kasvoi entisestään. Vuoden 2024 lopussa vireillä oli 7 222 rikosasiaa, kun edellisvuoden lopussa vastaava luku oli 6 663. Tarkasteluvuoden luku on suurin kymmenen vuoden aikana. Vireillä olevien määrä suhteessa ratkaistuihin ja saapuneisiin ei ole tyydyttävällä tasolla, mikä ennustaa kovia paineita rikososastoille myös vuoden 2025 osalta.

SUMMAARISET RIITA-ASIAIT 2020-2024

Summariska ärenden 2020-2024

Summaarisia riita-asioita ratkottiin urakalla

Saapuneiden summaaristen eli riidattomien velkomisasioiden määrä pysytteli lähellä edellisvuoden tasoa. Tarkasteluvuonna 2024 saapui 64 061 summaarista riita-asiaa, kun edeltävänä vuonna niitä tuli vireille 63 734 asiaa. Tarkasteluvuoden luku on korkein kymmenvuotisseurannassa. Vielä 2020-luvun alkuvuosina summaaristen asioiden määrä oli hieman yli 50 000:n tasolla.

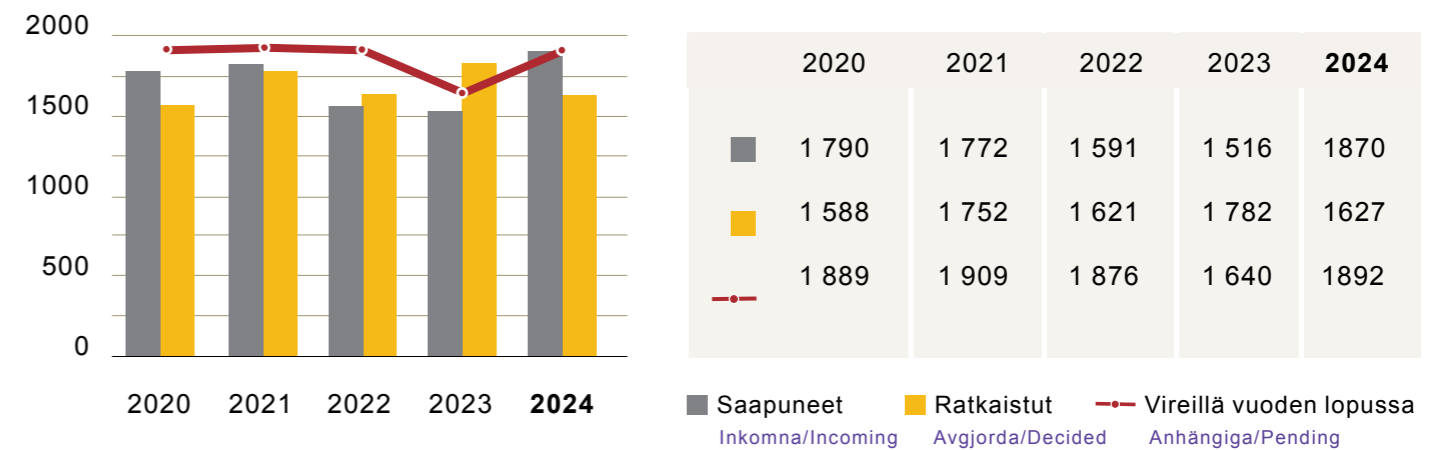
Sen sijaan summaarisia asioita saatiin ratkais-

tua huomattavasti enemmän kuin edellisvuonna. Tarkasteluvuonna summaarisia ratkaistiin 64 745 asian osalta, kun edellisvuonna asioita ratkaistiin 49 518. Ratkaisuja urakoitiin siis noin 30 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Vuoden lopussa vireillä olleiden summaaristen riita-asioiden lukumäärä oli tarkasteluvuonna 27 123, mikä oli lähellä edellisvuoden vastaavaa lukua eli 27 228:aa.

LAAJAT RIITA-ASIAIT 2020-2024

Omfattande tvistemål 2020-2024

Laajoja riita-asioita saapui ja jäi vireille aiempaa enemmän

Saapuneiden laajojen riita-asioiden määrä vuonna 2024 oli 1 870 eli yli viidennes enemmän kuin edeltävänä vuonna. Edellisvuonna Helsingin käräjäoikeuteen saapui 1 516 laajaa riita-asiaa.

Laajat riita-asiat vaativat usein nimensä mukaisesti laajaa ja perusteellista käsittelyä. Niihin menevien käsittelypäivien määrää voi olla vaikea etukäteen ennakoida. Tarkasteluvuonna 2024 laajoja riita-asioita ratkaistiin vähemmän kuin edellisvuonna. Tarkasteluvuonna niitä ratkaistiin 1 627 asian verran, kun edellisvuonna ratkaisuja syntyi 1 782. Ratkaisujen määrä laski siis 155 asian verran.

Saapuneiden asioiden kasvusta ja ratkaisujen määrän vähentymisestä seurasi vuoden lopussa vireillä olevien asioiden määrän nousu. Vuoden lopussa vireillä olevien asioiden määrä oli 1 892, kun edellisvuonna oltiin 1 640 asiassa.

Kymmenvuotistarkastelussa ei kuitenkaan olla esimerkiksi vuoden 2015 tietämällä, jolloin asioita saapui yli kolmetuhatta ja jäi vireillekin yli neljätuhatta. Helsingin käräjäoikeuden laamanni perusti vuonna 2024 laajojen riita-asioiden ruuhkanpurkuprojektin vuosille 2025-2026 toiminnan tehostamiseksi.

Yhteenveto

◆ Vuonna 2024 Helsingin käräjäoikeuden henkilöstön kokonaismäärä henkilötyövuosina mitattuna oli 426. Helsingin käräjäoikeus sai tarkasteluvuonna lisäresursseja sekä lainkäyttö- että kansliahenkilökunnan määrään.

Käräjätuomareita oli 122, kansliahenkilöstöä 220 ja haastemiehiä 50, jonka lisäksi vuoden aikana oli useita määräaikaista työsuhteita käräjätuomareiden ja kansliahenkilökunnan osalta ruuhkautuneen työtilanteen vuoksi. Verrattuna edellisvuoteen

käräjätuomareiden määrä lisääntyi 15:n ja kansliahenkilökunnan määrä 32 henkilön verran.

Lisäksi palveluksessa oli 28 käräjänotaaria, jotka päättivät harjoittelujaksonsa tarkasteluvuoden aikana. Henkilöstön keski-ikä oli 44,9 vuotta. Henkilöstöstä noin 67 prosenttia oli naisia ja 33 prosenttia miehiä.

Käräjäoikeuden toimintaa on pitkään haitannut tuomioistuinlaitoksen perusrahoituksen riittämättömyys. Perusrahoituksen riittämättömyys

yhdessä Helsingin käräjäoikeuden poikkeuksellisen vaativan juttukannan kanssa on aiheuttanut sen, että työtilanne on tällä hetkellä erityisen haastava. Lisäksi käräjäoikeuteen on keskittynyt paljon erityisen laajoja asioita.

Tätä Helsingin käräjäoikeuden erityisasemaa Tuomioistuinviraston (aiemmin oikeusministeriö) käräjäoikeuksien työmäärän arvioinnissa käyttämä mittaristo ei ole kyennyt aiemmin täysin huomiomaan. Tilannetta on vielä pahentanut vuonna

2020 alkanut koronapandemia, jonka vuoksi istutuskäsittelyitä jouduttiin peruuttamaan. Tämä näkyy edelleen etenkin vireillä olevien rikosasioiden määrässä.

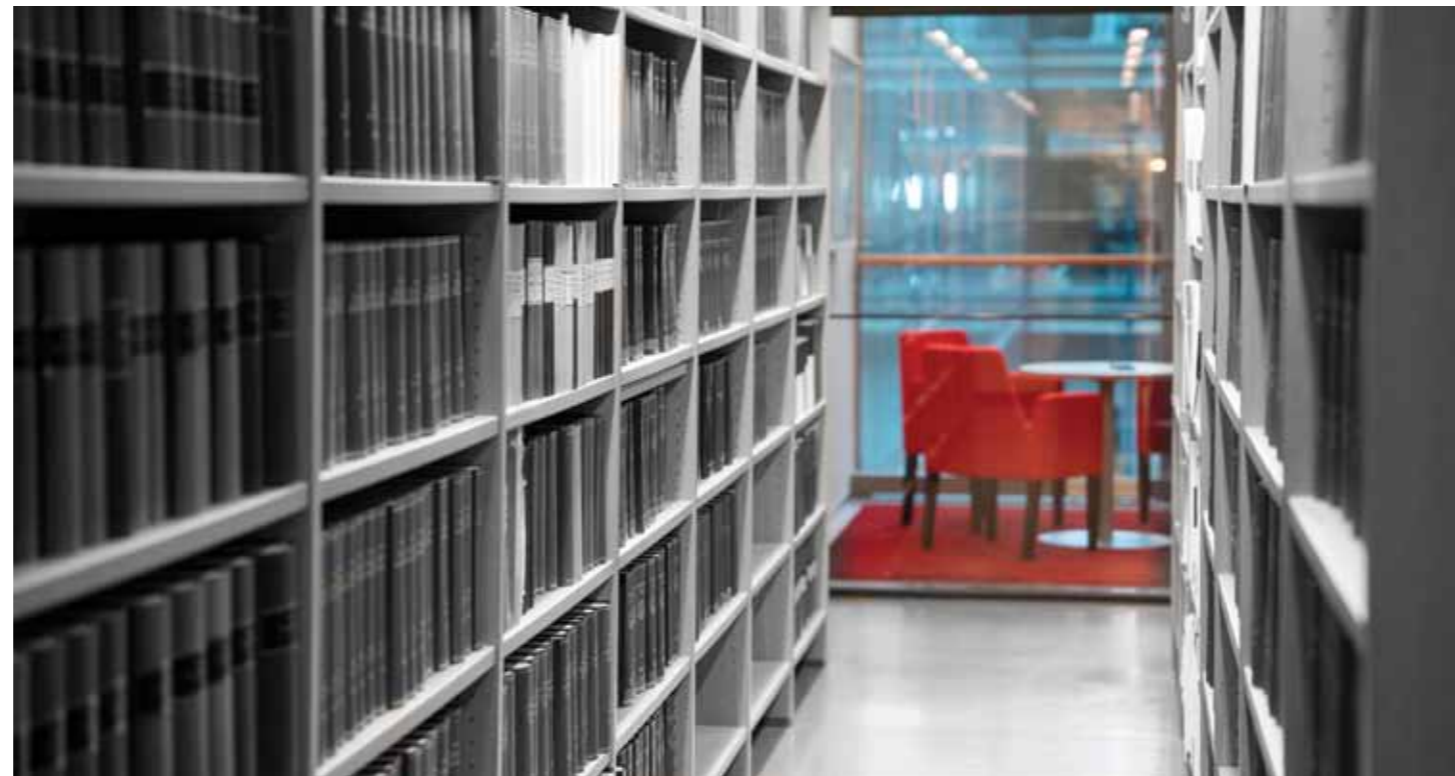
Käräjäoikeuden rikosasioiden niin sanottu ruuhkaantuneisuus oli vuonna 2018 ennen koronaa 53 prosenttia, kun se viime vuosina on ollut yli 80 prosenttia. Ruuhkaantuneisuudella tarkoitetaan vuoden aikana saapuneiden asioiden suhdetta vireillä oleviin asioihin.

Vuonna 2024 rikosasioiden ruuhkaantuneisuusaste oli 86 prosenttia. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että rikosasioita on vireillä jatkuvasti yhä enemmän.

Käräjäoikeuden laajojen riita-asioiden ruuhkaantuneisuusaste on ollut jo usean vuoden ajan korkea. Suomessa on useita käräjäoikeuksia, joissa laajojen riita-asioiden ruuhkaantuneisuusaste on alle 50 prosenttia, kun se Helsingin käräjäoikeudessa on tällä hetkellä 101 prosenttia ja on ollut aiemmin jopa yli 150 prosenttia.

Helsingin käräjäoikeuden pitkäjänteinen kehittäminen jatkui tarkasteluvuonna. Työjärjestystä päivitettiin siten, että osastojen johtamista vahvistettiin apulaisosastonjohtajien voimin. AIPA-tietojärjestelmä otettiin käyttöön rikosasioissa. Käräjänotaarien harjoittelusuunnitelman päivitys tukee käräjänotaareita, joiden määrää on pystytty lisäämään. Vuoden 2024 aikana juhlistettiin myös oikeustalon 20-vuotista taivalta.

Kaikkien asioiden osalta vuoden lopussa vireillä olevien asioiden määrä onnistuttiin pitämään lähes edellisvuoden tasolla.

Summary

◆ In 2024, the Helsinki District Court had 426 employees when measured in person-years. In the reporting year, the Helsinki District Court gained additional resources both in terms of judicial personnel and office personnel.

There were 122 district judges, 220 members of office personnel and 50 process servers. In addition to these, a number of part-time employees worked at the District Court to help alleviate the excessive workload of district judges and office personnel. The number of district judges grew by 15 and the number of office personnel grew by 32 compared to the previous year.

In addition, 28 junior district judges were employed who ended their internship during the reporting year. On average, the District Court's employees are 44.9 years old. Of the Court's personnel, 67% were women and 33% were men.

The District Court's activities have long been burdened by the insufficient basic funding allocated to the judiciary. Because of the insufficient level of basic funding and the fact that cases processed by the Helsinki District Court are often very demanding, the workload at the Court is currently particularly challenging. In addition, the Court has received a number of particularly complex cases.

The indicators used to assess the workload of district courts by the National Courts Administration (previously the Ministry of Justice) have historically not enabled taking into account this special status of the Helsinki District Court. The situation

was made worse by the 2020 pandemic because court hearings had to be cancelled. This is still seen in the amount of pending criminal cases in particular.

The overloading rate of criminal cases at the District Court was 53% before the pandemic in 2018, whereas in recent years it has been more than 80%. This percentage indicates the ratio between new proceedings initiated at the Court during the year and the cases already pending at the Court.

In 2024, the overloading rate of criminal cases was 86%. In practice, this means that the number of pending criminal cases keeps increasing.

The overloading rate of complex civil matters at the District Court has been high for several years now. Finland has several district courts whose overloading rate of complex civil matters is under 50%, whereas the Helsinki District Court's rate is currently 101% and it used to be more than 150%.

The long-term development of the Helsinki District Court continued in the reporting year. The rules of procedure were updated so that the management of departments was strengthened with deputy heads of departments. The AIPA information system was introduced to criminal proceedings. The updates made to the internship plan of junior district judges supports the junior judges in their work, and their number could be increased. The 20th anniversary of the Helsinki Courthouse was also celebrated in 2024.

85-vuotias Salmisaarentalo on ollut Helsingin käräjäoikeuden käytössä vuodesta 2005.

HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS
HELSINKI DISTRICT COURT